

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Gest Pilduitor

(+) Doue sunt nădejile noastre, ale Românilor uniți: Dumnezeu și noi înșine. Vom izbăvi să ne înfăptuim, rând pe rând, gândurile mari ce se zoresc realizate, în măsura în care, prin străduința și jertfelnicia noastră, ne vom asigura binecuvântarea Celui de sus. Și câte nu sunt gândurile-visuri ce așteaptă să lea ființă! Ca, spre o pildă, ridicarea unei statui vladicului mucenic Inochentie Micu în ctitoria sa dela îmbinarea Târnavelor. Ideea e veche. Tinerii leviți ai Seminarului „Bunevestiri” strâng de mult „creștereste”, ban lângă ban, să poată vedea odată cu ochii cecece atât de mult a frământat sufletele înaintașilor și încălzeste inimile lor. Rezultatul însă e departe de a fi cel reclamat de mărețta operă.

Câtă vreme va mai fi tot așa? Să sperăm să nu prea multă. Sunt semne cari îndrituiesc cele mai bune nădejdi. Unul din aceste semne este și recentul gest al preoțimeii tractului Huedin (eparhia Clujului) întrunită la Mărgău în sinod protopopesesc. Dintre scrisoare informativă a unui prieten al gazetei noastre desprindem rândurile urtate de mult grăitoare: „Citind articolul „Datorie rațională”, publicat în nr. 39 al „Unității” din acest an, preoțimea din tractul Huedinului în sinodul de toamnă, ținut în parohia Mărgău la 4 Oct. 1937, la propunerea Mon. Iuliu Trușia, protopop tractual, a luat hotărârea de a contribui pentru ridicarea statuii lui Inochentie Micu-Klein. În anume: pâr. Iuliu Trușia cu 1000 Lei; Teodor Trușia cu 1000 Lei; Virgil A. Pop cu 500 Lei; Gheorghe Busu cu 200 Lei; Ioan Cobârzan cu 200 Lei și ceilalți frați cu câte 100 Lei, declarând cu toții că se învoiesc cu sumele oferite să se rețină din salariile lor în două rate egale. Astfel dela acest tract vine o contribuție de 4300 Lei”.

Așa glăsuiește scrisoarea din chestie. Și noi putem decât să reținem, cu bucurie și mândrie, gestul relevant de ea, repetând îndemnul Damului: Pasă de fă așisdereal Pilda dela Mărgău trebuie să fie urmată de clerul întregii noastre provincii mitropolitane. Inocențiu Micu e un ideal al întregii Biserici române unite, și din jertfirea lui de sine, atât noi cât și înaintașii noștri, am să ne luăm. Așa că un elementar simț de pietate ne silește să-i cinștim după vrednicie pomemoria.

Și mai avem, noi preoții, un motiv special pentru a fi cu mână largă în cazuri de înaltă semnificație morală ca acesta: pilda antecesorilor noștri, din a căror jertfă s'a făcut tot cecece cecece. Glasul faptii e mai elocvent ca orice cuvânt nădăstrit. Și prilejul bun nu-i iertat să ne scape. Să nu ne sune și nouă osânda roștilă de sf. Iosif asupra acelor preoți din vremea sa pentru că slujba religioasă nu era întru atâta slugirea lui Dumnezeu cât mai vărtos ocazie de gheșeft. Cultus religiosus non tam cultus Dei, quam ne-negotiationis occasio! Lumea din afară e toată curioasă, dacă-i vorba de preot, și îl judecă după spicatul dărniceii de care dă dovadă. În măsura în care-l respectă sub acest raport, în aceeași măsură ascultă și povețele păstoricești-duhovnicești. Prin urmare: Preoți cu crucea 'n frunte și aici! Desăt mare vorbele frumoase mai mult și mai convinător efect are fapta pilduitoare.

Lăudați, prunci, pe Domnul!

— Un cuvânt la problema cântării religioase în școală —

de pr. CORNEL PAPIU

De câțva timp se discută noua programă analitică a religiei din școala primară, care va fi dată publicității la primăvară. O așteptăm cu nerăbdare, sperând că va înlătura greutățile și neajunsurile de până acum, și fiindcă se discută chestiunea, ași vrea să spun și eu ceva.

Știm că preotul predând religia trebuie să facă educație. Și încă adevărată educație. Nu e de ajuns să dăm elevilor numai cunoștințe; să le îmbogățim magazinul lucrurilor noi învățate, ci trebuie să-i facem să trăiască acele învățături; să-și identifice întreaga lor viață: și gând și vorbă și faptă, cu acele adevăruri și lucruri ce li-se predau la ora de religie. Și ca să ajungă la aceasta, preotul nu va înceta să caute mijloacele cele mai potrivite, cele mai noi.

Un mijloc foarte potrivit este cântarea religioasă. Asupra valorii educative a cântărilor nu trebuie să insist. Sunt cunoscute tuturor sentimentele ce le trezește în om o cântare frumoasă. Te înalță, te schimbă, îți face inima în adevărat agru, pregătit de a primi sămânța bună și gata de a aduce rod.

Chiar pentru aceasta, nouă nu ni-e permis să nesocotim acest mijloc de educație. Mai cu seamă azi, când toată lumea e dornică de cântări și toată lumea cântă. Toate asociațiile și aa cântările lor. La fiecare serbare cântările sunt în fruntea programului. Nu folosesc și sectele cântarea ca mijloc de însuflețire și chiar ca momeală? — Și cu ce rezultat, se vede în multe locuri.

Credincioșii noștri, dacă nu știu cântări de ale noastre, cântă de ale sectarilor. Și câte și mai câte alte cântări, cari nu corespund învățăturii Bisericii noastre.

Decât, noi avem, pe lângă cântările liturgice, atâtea alte cântări religioase: mariane, enharistice etc., de toată frumusețea. Și aceste cântări plac mult tuturor. De câte ori nu auzi pe unul sau altul zicând: „Părinte, în satul cutare am auzit o cântare frumoasă. D-ta nu o știi, să ne înveți și pe noi?”

Dar copiii cât le plac! Pentru aceea trebuie să-i învățăm și pe ei în școală. Să le știe ei întâi, și apoi prin ei le vor cunoaște și cel mari. Introducându-le în școală, nu numai că vom face plăcute orele de religie, dar vom avea ocazie să ne formăm mai bine și credincioșii de mâine.

Numai că aici vine greutatea: Să le predai în școală copiii. Dar când și cum?

Programa e așa de încărcată, încât abia poți parcurge materialul prevăzut până la finea anului. Ai o mulțime de clase cu 2 ore la săptămână; elevi săraci, fără manuale, cari azi vin și mâine nu. Și câte alte năcazuri. A-

tunci: Mai poți avea timp să faci și cântările religioase? Deși au o însemnătate foarte mare, de cele mai multe ori trebuie să le lași la o parte, fără să vrei, pentruca la inspecția pâr. protopop să poți arăta un rezultat cât mai mare din carte... De ai avea câteva ore suplimentare ar fi salvată situația. Dar nu și-se dau. Și copiii numai în școală li poți avea pe toți laolaltă.

Și totuși cântările trebuie predate și învățate de către copii. Ne sunt de mare lipsă. Cele liturgice în biserică, pentru a înălța serviciile divine, iar cele religioase la ședințele asociațiilor, la serbări și mai ales la devoțiunile religioase, cari, spre bucuria noastră, prind tot mai mult teren. Și trebuie predate de către preot, căci numai el le poate da importanța cuvenită.

Iată pentru ce am crezut de bine să fac următoarea propunere:

Să se introducă în noua programă analitică cât mai multe cântări liturgice și religioase. Chiar dacă ar fi să se lase ceva material. Apoi, în planul lecțiilor să se prevadă ore de cânt religioase. Se pot pune la sfârșitul ciclurilor de lecții, când se fac reșerșirile.

Pe lângă aceasta, în manualele noi, cari se vor eda, să se introducă cântări religioase. Cel puțin atâtea câte va prevede programa analitică. S'ar putea și mai multe, căci dacă va fi timp, preotul cu siguranță le va preda.

Și așa vom avea posibilitatea ca să învățăm copiii, și prin ei poporul, cântări frumoase religioase și liturgice. Și când le vom auzi, cu siguranță că mulțumirea noastră va fi deplină.

Dar poate se va spune că sunt preoți cari nu cunosc cântările, sau nu știu să cânte. Ei bine, dacă nu le cunosc le vor învăța dela alți frați preoți cari le știu și numai folos vor avea, iar dacă unii nu știu să cânte, acolo e cantorul. Va fi trimis să învețe cântările și apoi tot sub conducerea preotului, care va face lecția teoretică, îl va învăța și pe copii.

Și fiindcă vorbind despre cântări, se poate ivi întrebarea: cum se va preda copiilor o cântare religioasă, las să urmeze o schiță generală:

Ca pregătire se cântă vre-o cântare învățată și se fac convorbiri în legătură cu subiectul cântării noi. Apoi se explică conținutul, scoțindu-se în relief părțile mai însemnate. Se memorizează una sau două strofe, după cât timp este, dar cel puțin atât cât să formeze o unitate de melodie. Restul se va memoriza de elevi acasă.

Apoi se cântă de câteva ori de către preot singur, și de mai multe ori cu elevii în

cor. Elevii cari se însușă de bunăvoie cântă cu preotul individual, apoi iarăși în cor de mai multe ori. În urmă preotul provoacă mai mulți copii să cânte singuri. Ca încheiere se recapitulează conținutul, arătând importanța și folosul cântării. La sfârșitul orelor de religie se poate cânta și cealaltă parte a cântării, până ce o știu copiii bine.

Am scris acestea, fiindcă am convingerea, câștigată prin practică de câțiva ani, că predarea cântărilor liturgice și religioase în școală numai folos ne pot aduce.

Filmul religios în școala primară. M'am gândit de mult că în școala primară un aparat de proiecțiuni ar da studiului religiei un avânt nebănuț de mare. Cu un aparat de proiecțiuni predarea religiei ar căpăta mai multă viață. De multeori am putut constata că lecțiile de religie sunt greoaie pentru școlari. Asupra introducerii aparatelor de proiecțiuni în școală am vorbit ocazional cu diferite persoane interesate în cauză.

Mă bucur că acestei probleme, așa de însemnat în pastorație, se încearcă a i-se da o soluție practică. Cu privire la articolul semnat de I. Ploscaru din No. 45 a. c. al „Unirii”, comunic că doresc să am la îndemână un aparat de proiecțiuni, în cel mai scurt timp, fiind sigur că-mi va fi de mare folos în catehizație. În acest scop parohia mea dispune deocamdată de câteva mii de Lei. Și cred că vor fi destule altele, cari să albe la îndemână sume cu mult mai frumoase, cari să poată fi folosite spre același scop. — Fie, ca ideea aceasta binevenită trup să se facă în cel mai scurt timp și în cea mai mare măsură! (Pr. I. Oleanu, Boușarului de Jos, jud. Hunedoara).

Comemorare ploasă. Duminica trecută „Asociația Scriitorilor Români din Ardeal” a ținut să comemoreze, în sala de gimnastică a liceului de băieți din Blaj, pe Alex. Lupeanu-Melin și pe Pavel Dan, cei doi foști dascăli ai școlilor de aci și talentați scriitori, răpiți amândoi de moarte în vara acestui an.

Primiți la gară de un grup de intelectuali din Blaj (cu prof. Dr. Falicea și N. Comșa în frunte) distinși oaseși au fost condași la mormântul lui Alex. Lupeanu, unde pâr. Sept. Popa a săvârșit o mică slujbă pentru odihna celui trecut dela noi.

Ședința comemorativă s'a început după vecernia, la care a asistat și comitetul A. S. R. A., în prezența I. P. S. pâr. Mitropolit și a unui numeros și ales public. Cuvântul de deschidere l-a rostit d. prof. univ. Victor Papilian-Cluj. După care d. prof. Șt. Manculea-Blaj omagiază personalitatea celui ce a fost Alex. Lupeanu-Melin, iar d. prof. Grigore Pădureanu a citit două din nuvelele acelui. — Omul și scriitorul Pavel Dan e comemorat de d. prof. Gh. Biriș-Blaj, un fragment din opera lui citindu-o d. L. Divarius-Cluj. Seria comemorărilor o încheie pâr. Septimiu Popa, cu amintirile sale despre cei doi dispăruți.

După festivitate comitetul organizator ASRA a fost primit în audiență de I. P. S. Mitropolit, sub al cărui înalt patronaj s'a ținut această festivitate și care a răspuns emoționat cuvântului elogios pentru Blaj, al d. Victor Papilian. — La masa colegială ce a urmat a vorbit, cumpănit și elegant, pâr. Dr. Victor Macaveiu, vicarul general și prof. V. Papilian.

Rolul misiunilor sfinte în pastorație

Rolul misiunilor sfinte în pastorația de enorie este covârșitor. Lucrul acesta l-au constatat atât conducătorii Bisericii noastre, cât și preotul din parohie. Așa se explică de ce primenirile suflotești în anii din urmă sunt tot mai dese.

Astăzi mai ales, trebuie să grupăm credincioșii în jurul chivotului. Și cu ajutorul misionarului mai ușor vom reuși să ducem mulțimea la Isus. De aceea preotul ar trebui să știe prețurile aceste primeniri binecuvântate, și să se folosească de ele, cât mai des posibil.

Se întâmplă uneori că preotul — ca în totdeauna — se trudește să facă o bună pastorație: predică pregătit; spovedește poporul

de mai multeori peste an; își face datoria — cum se zice — cu vârf și îndeeat. Și cu toate aceste constată că puține roade culege. Credincioșii nu se interesează de biserică cum ar trebui; față de preot sunt reci. Vrea să facă ceva folositor în biserică sau la curtea parohială, și nu are cu cine. Poporul nu-l ajută, nu jertfește. Pastorația devine greoaie, ba aproape imposibilă. Vina nu totdeauna este de partea preotului. El a activat cât a putut. Au intervenit — poate — alte cauze înafară de el. În astfel de cazuri cel mai bun ajutor e misionarul, care trebuie chemat cât mai îngrabă.

Predica lui este mai ascultată; în fața misionarului credinciosul mai ușor își desvăluie sufletul; misionarul, fiind penitentul mai deschis, vede mai bine rana și-i prescrie medicina vindecătoare.

Au trecut cele 2 sau 3 zile de misiune. Preotul rămâne surprins, când vede că are de a face cu alt aluat. Înainte nu i-a reușit să determine poporul să edifice o biserică corectă în locul celei aproape dărâmate, deși a predicat cu vreme și fără vreme ani de-a rândul. Dar acum vine poporul și-i propune să se apuce de lucru cât mai îngrabă. Cutare rău a dispărut; prietenii i-se înmulțesc. În parohie este armonie și pastorația este mult mai ușoară, ca până aci.

Sunt unii frați preoți, cari înțelegând rostul și misiunii în felul cum îl văd și înțeleg eu, insistă să albe misionar cât mai des în parohie, deși nu au neccazuri mari.

Și se întâmplă chiar că se țin des misiuni în parohii, unde preoții sunt destul de stăpâni pe situație; pot păstori și de fapt păstoresc exemplar. Aceștia înțeleg că pe teren moral totdeauna se poate progresa, și folosesc prilejul. Orice prilej bun ce se îmblie.

Ar trebui însă — după părerea mea — ca purtătorii oficiilor protopopești să caute în fiecare an parohiile mai slăbuțe, unde este mai mare lipsă a se ținea misiunii și să se intervie pe lângă conducătorii „Reunirii de misiuni” ca acolo să trimită misionari. Unde e mai deschisă rana, trebuie mai întâiu medic. Să nu se intoxicheze întreg organismul.

Foiața „Unirii”

Antimis și învăltoare*)

Deoarece nu toate bisericile sunt provăzute cu toate cele necesare pentru ca să poată fi consacrate de Episcop, locul altarului consacrat îl ține antimisul, în care sunt așezate moaște de ale cutărui martir și este consacrat de Episcop. Prin așezarea antimisului pe Sfânta Masă, antimisul împrumută acesteia consacarea. Când însă Sfânta Masă este consacrată de Episcop, ea nu mai are nevoie de împrumutul antimisului. Pentru acest motiv, pe Masa consacrată de Episcop în toată regula, nici nu trebuie să se pună antimis. Acest lucru se citește foarte limpede spus la „Rânduială și slujba, care se face la sfințirea bisericii” în Euhologhiul gela Blaj din 1913, p. 531, unde se zice: „... apoi fără de antimise se face Liturgia pe dânsul (pe altar), că deplin e sfințit altarul”.

Cu toate acestea, și în bisericile consacrate după toate prescrierile Tipicului, se mai întrebunțează și antimisele. Și unele din aceste antimise sunt așa de murdare de praf și de stearină, ori innegrice de fumul lumână-

rilor rele, cari strică și plămânil Fraților Preoți, încât și-e mai mare jalea să vezi pe ce tron se așează sfințele vase, cari cuprind Trupul și Sângele Mântuitorului. Uneori neglijența preotului merge până acolo, încât întrebunțează chiar antimise găurite ori sfârțicate, pe cari le cârpește, ori le coase pe dos o învăltoare. Când antimisul e murdar, și se așteaptă o vizită mai însemnată, antimisul, ca și orice haină care nu e curată, se spală. Cazuri de aceste am văzut eu însumi.

După ce constatase în repețite rânduri anumite abuzuri și nereguli în legătură cu întrebunțarea antimisului, încă în anul 1915, am publicat în „Revista Catolică” din București, pe pag. 409—434, un articol intitulat „Antimisul”.

Pentru a opri astfel de lucruri neiertate ori fără rost, și pentru a avea ceva potrivit pentru așezarea vaselor ce cuprind Trupul și Sângele Domnului, am aflat în Domnul să dau Veneratului Cler următoarele sfaturi.

Mai întâiu de toate, pe altarul consacrat să nu se mai așeze antimisul, căci având altarul consacrat în bună rânduială, n'are nevoie să o mai împrumute dela antimis.

În locul antimisului, pe altarele acestea consacrate de Episcop după toate prescrierile tipiconale, se va așeza pânza prescrisă de textul grecesc al rubricii dela Liturgia, εὐλογίων-ul adică învăltoarea. Dacă ne uităm în Goar, (Euhologhion, Paris 1647, p. 70), vom vedea că, la ectenia catehumenilor, preotul trebuie să întinză această învăltoare, care gre-

cește se scrie «eliton», iar în toate Liturgiile noastre citim, că trebuie să întinză antimisul.

Această învăltoare trebuie să albe dimensiunile așa de mari, ca să se poată așeza bine pe ea Sfințele Vase, deci să fie de mărimea antimisului. Să fie făcute din pânză bună de in, care pe la margini, poate să fie încurajată cu puțină dantelă foarte subțire. În mijloc va avea cusută o Sfântă Cruce, de Mătasă albă ori roșie. Când învăltoarea nu mai este destul de curată, va fi schimbată, cu alta curată, și va fi spălată de preot, după ce mai întâiu va fi bine scuturată pe cea nouă, care-i la locul. — În privința spălării acestei învăltoare și a acoperământului de pe Sfântul Potir, Pidalioul are instrucție foarte veche, de care însă nu se ține nimeni. În ediția românească publicată la Neamțul, de Neofit Scriban, în 1844, pe foaia 64 din față, citim următoarea însemnare: „Nu se cuvine flește cum a se spăla antimisele (vrea să zică: învăltoarele; căci cum vom vedea mai jos, antimisele nu e voie să le speli) și acoperământurile Sfintelor Potire”. Ne fiind acestea lucruri de rând, ci lucruri sfințite, numai o persoană sfințită, adică preotul, poate să le spele, în apă destinată numai lor, care, după ce s'a isprăvit spălarea, se aruncă la un loc curat, lângă Biserică, unde nu calcă vitele, nici oamenii. După spălare, învăltoarea poate fi întărită și călcată cu fierul, dându-i-se împăturătura, ce o are antimisul. În ea se va

*) Rânduile acestei «foițe» au văzut lumina tiparului în „Sionul Românesc”, organul oficios al eparhiei Lugojului. Fiindcă tratează o problemă cât se poate de interesantă și de însemnată în aceeași vreme, le reproducem și noi cu plăcere (N. R.)

Sunt însă și preoți cari se complac în ideea că parohia lor e liniștită. Dușmanul — dacă este în comună altă confesiune — e slab; nu-l poate ataca. Dacă — apoi — e parohie compactă, nu are lipsă de misionari, căci e singur și nu are cu cine se lupta. Cel din familie îi pretinde să nu aducă misionar, căci îl incomodează. Ba e și cheltuielă. Și așa, mai ales cu ocazia fixării parohiilor în cari să se țină misiuni, se poate constata de multeori că se țin misiuni des în parohii liniștite și nu se țin acolo unde e lipsă ardentă.

Cred că ar fi mai potrivit să se țină misiuni nu pe rând în toate parohiile, cum se face, ci să se țină acolo, și mai des, unde e mai mult de îndreptat. Și nu în primul rând acolo unde avem adversar, ci mai ales acolo unde preotul mai cu greu poate face față adversarului. Unde, adică, preotul, chiar și dacă nu are adversar străin, și l-a creat el însuși în parohie. Zic: să se țină neamintit acolo unde „ochii Vlădicului” și nu păstorul cu musca pe căciulă, ori, Doamne ferește!, năsimitul cărui nu-l este grijă de oi, „vâd” așa ceva a nu fi de lipsă. — Asta să fie motivul după care să se fixeze programul.

Dacă într'un tract trebuie să se țină misiuni, să zicem: în patru parohii, acelea să fie impuse, într'u cât li-s'ar pune piedeci. Să nu fie îngăduit preotului (?) din parohia cutare să treacă „prea grațios” acest serviciu prețios altor preoți cari se știu folosi de el mai bine decât dănsul.

Astăzi avem lipsă ca frontul Bisericii noastre să fie tare, dela o margine la cealaltă. Căci prin spărturi intră mai ușor inamicul.

Pr. Ioan Cerghizan

Primeniri sufletești. „Reuniunea arhiepiscopului de misiuni” s'a îngrijit ca zilele de 4—6 Decembrie c. să nu treacă nefolosite în scopurile mari și sfinte ce li-au dat filioșii. Din formațiile primite aflăm că de praznicul din acest an al s. Nicolae, premers de o Duminică, s'au ținut sfinte misiuni poporate bine reușite în următoarele parohii:

1. Olteț (vechiul Beșimbac). Cu vestirea

cuvântului mântuitor s'a ostenit aici pâr. Dr. Leon Sârbu, duhovnicul Seminarului Teologic din Blaj. La ascultarea numeroaselor mărturisiri înregistrate l-a dat ajutor și pâr. N. Nașchiu din Racăr, administratorul actual al Oltețului.

2. Șard. Preot misionar: pâr. Teodor Radu, din Unirea II. S'au apropiat de SS. Taine bineșor peste 600 credincioși. Cu ascultarea spovedaniilor s'au ostenit și frații în Domnul: Eile Magda și V. Mărgineanu din Alba-Iulia; Aurel Iabașiu din Ighiu; Iuliu Figărășan din Pătrângenii; Alexandru Oltean din Bucurdea Vînoasă și Vasile German, preotul local.

3. Șercaia. Preot misionar: pâr. Gheorghe Simu, admîn. protop. dela Dumbrăveni. Cu ajutorul dat la ascultarea spovedaniilor de pâr. I. Olga din Vad și I. Crișan, parohul local, s'a făcut cu puțință apropierea alor 353 suflete binecredincioase de Sfânta Masă.

4. Tulgheș. Preot misionar: pâr. Dumitru Neda, prof. la Academia Teologică din Blaj. Pe lângă toate distanțele mari ce a trebuit să le străbată enorlașii pâr. T. Branea, biserica a fost mereu tixită. S'au împărțit Duminică și Luni (s. Nicolae) 426 credincioși și au mai rămas și pentru ziua următoare. La ascultarea mărturisirilor au dat ajutor pâr. protopop Artemiu Boeriu din Gheorgheni; pâr. A. Coșlocariu din Corbu; pâr. E. Arleșan din Ditrău și pâr. T. Branea, parohul local. — Lăudat să fie Domnul pentru toate!

Propaganda filmului religios

— Pentru o „Asociație a filmului” —

Cine cunoaște luptele ideologice și social-religioase din Apus, știe și ce mijloc de propagandă e filmul. Progresul tehnic a evoluat mijloacele de instrucție, și a concurat serios pe cele din trecut — Biserica folosește pentru fiecare secol propriile lui mijloace. Satul va începe și la noi a se familiariza cu cinematograful, și de ce am lăsa ca primul său contact cu filmul să-i fie spre o ruină spirituală? Toate au progresat la noi, dar în biserică

parcă progresul e mai lent, mai disproporționat. Lipsa nouilor mijloace și insuficiența celor vechi o simte atât preotul de pastorație cât și preotul în școală.

În Franța filmul e un mijloc comun de propagandă atât antireligioasă cât și creștină. Și lupta e dărză. Comunismul se știe folosi de mijloace deși aici biserica e în situația de-a para toate atacurile. — Nu știu dacă noi în actuala situație am rezista la repetate lovituri.

Astăzi filmul religios e o chestiune de cultură. Or biserica noastră a fost totdeauna inițiatora mișcărilor culturale și nu-l momentul ca tocmai acum să se lase suplinită de curente cu orientare anti — sau areligioase. Un moment odată pierdut pretinde eforturi — înalte spre a fi recăștigat. Iar la noi acum e momentul de-a forma sindicate, patronajii creștine și apostolat modern, înainte de-a fi depășiți de evenimente.

Chestiunea filmului religios e și o necesitate pastorală: Pentru instrucția religioasă nu fiecare preot e mare orator, dar cu filmul completează și suplinese multe lacune pastorale. Iar entuziasmul cu care unii își scriu e un indiciu incontestabil despre oportunitatea mișcării și despre utilitatea ei.

Organizarea e garanția succesului. Când cei 10—20 de inițiatori vor lua contact împreună și se vor constitui într'o Asociație a filmului religios, vor putea înainta dela proiecțiile fixe la filmul mișcător, iar după 10—15 ani de dezvoltare normală — fără optimism exagerat — putem avea vre-o câteva automobile-cinematograf cu film vorbitor, care să se deplaseze după împrejurări. Când asociația va fi destul de închegată, va putea adera la „Agru”, formând, d. ex., cu comitetul presei un comitet al propagandei.

I. Ploscaru

Duh apostolic sui generis. „Timpul” (28. XI. 37) și alte cotidiene au relatat, cu amănunte, solemnitatea punerii pietrii fundamentale a catedrătelor ortodoxe din Sighet. Firește că la această sărbătoare a fost de față multă lume împărăție (printre mai puțin ortodocși mulți alți curioși) și s'au rostit cuvinte de preamărire a actului ce se săvârșea, aducându-se cu el în legătură trecutul, prezentul și mai ales viitorul de aur al strădaniilor „apostolice” ortodoxe în acele părți. Cu neputință să fi scăpat ritorilor ocazionali (între cari s'a numărat și vlădicul Cernăușilor) „întunerecul” din părțile moroșene, pe care menită este noua episcopie pravoslavnică să-l împrăstie...

În același timp însă când vlădica Bucovinei dă bani grei pentru biserică și la misionari ortodocși în Maramureșul unit, în propria sa eparhie adventismul la proporții înspălmântătoare, fără ca „duhul apostolice” să se prea frământa cu pierderile „legii strămoșești”. Iată ce scrie „Buna Vestire” din 7 Decembrie c.:

„Bisericile satelor altă dată ticșite de credincioși, azi sunt goale, iar casele derugăciuni ale adventiștilor se înmulțesc pe zi ce trece.

Celulele de propagandă anticreștină susținută de oculta iudeo-masonică, și'n care se pune la cale distrugerea bisericilor creștine, sunt astăzi aproape în toate satele din județul Rădăuși.

Și ceace indignează mai mult e faptul că sectanții activează nestingheriți, în văzul autorităților nepăsătoare. — Mai sles în comunele: Plosca, Șipotele-Sucevii și Seletin din județul Rădăuși, mai toți locuitorii au trecut la adventism.”

În fața acestei situații jalnice la sine acasă, I. P. S. Visarion cheltuie bani pentru undițe și pescuitori în eventuale ape cu deadinsul și în chip păcătos tulburate de emisari inconștienți. — Ciudat duh apostolic!

Din moment ce antimisul împrumută Sfintei Mese consacrate ce o are, locul lui cel mai potrivit este chiar pe însași tabla deasupra a sfintei Mese, pe care o consacra Episcopul, încât cea dintâia coperitoare de altar, care e prescrisă să fie legată cu gălănuri (Euhologiul citat, p. 521), să acopere antimisul. În acest chip, antimisul nu se mai murdărește niciodată. Pe acoperitoarea cea mai deasupra sub Sfânta Evanghelle, să se pună „eliton”-ul sau învălitoarea, având să fie îngrijită după poveștele de mai sus.

Celorce vor zice, Venerați Frați, că introducem un lucru din Biserica latină, așa numitul corporale, le puteți răspunde cu însuși textul grecesc al Sfintei Liturghii și cu nota 103, dela pag. 103 a cărții citate alui Goar, pe care nimeni nu-l va putea acuza de latinizare. Unii, cari poate n'au cunoscut cele scrise aici, au și introdus această învălitoare, probabil ca o imitare a Latinilor, căci cum o folosesc, așezată în antimis, n'are nici un rost.

După cele publicate aici, sperăm, că toate bisericile noastre vor păstra antimisul numai dacă nu sunt consacrate, și-l vor așeza pe platra deasupra Sfintei Mese. Iar sub Sfânta Evanghelle, în toate Bisericile noastre, fie consacrate, fie neconsacrate, se va găsi întotdeauna învălitoarea curată, vrednică de a sluji ca tron al Impăratului Mărilor.

așeza sfânta Sponghe al cărei uz e foarte vechiu în Biserică. Mai înainte de ce s'ar încheia trebuința pentru prima dată, învălitoarea va fi stropită cu apă sfințită zicându-se cuvintele: „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Spirit. Amin”.

Din moment ce această învălitoare trebuie schimbată mai adeseori, evident, că fiecare Biserică trebuie să aibe mai multe, cel puțin două-trei, pe cari le va păstra la un loc cu acoperitoarele de Potir.

În ce privește Sfânta Masă, care nu a fost consacrată de Episcop, pe aceasta trebuie să se așeze antimisul. Să se știe însă, că antimisul sfânticat și apălat, după doctrina adărită de Comisia de Codificare a Dreptului Canonic Oriental, își pierde consacrate. Adevărat, că Patriarhul Nichifor, în primul său Canon zice: „Dacă întru neștiință se va spăla Sfântul antimis, nu-și lapădă sfințenia, nici se face necurat pentru căci s'au spălat”. Să băgați de seamă. Venerați Frați, că e vorba de neștiință, de fapta unor oameni cari nu știu carte. La caz de nevoie și Biserica latină adărează moaște, cum a hotărât Sacra Congregație Riturilor la 3 Martie 1821 și de alte dați. Dacă ar spăla însă cineva antimisul, după ce este canonul Patriarhului Nichifor, oare ar mai putea sloji pe el cu conștiința liniștită? Gândul celuilor l-a spălat a putut fi bun: să nu mai așeze sub Sfintele Taine un lucru murdar. Această se poate însă ajuta altfel.

Știri mărunte

Roma pentru Răsăritul creștin.

Printr'un decret al Sacrei Congregațiuni Orientale, Sf. Părinte a înființat nu de mult, în Sicilia, o eparhie de rit bizantin: *Piana de' Greci*, cu un episcop de acelaș rit: Iosif Perniciaro, rectorul seminarului italo-albanez din Palermo (Tot în Italia, *Lungro*, în Calabria, mai este o episcopie de rit grec). — Aceeaș Sacră Congregație ce are de președinte pe însuși Sf. Părinte, a ridicat celebra *mânăstire basiliană din Grottaferrata* la rangul de *«Abbatia Nullus»*. Adecă a scos-o de sub jurisdicția eparhiotului de până aci, rămânând exclusiv arhimandriților ei deplină jurisdicție asupra teritorului, clerului și enoriașilor proprii.

Consacrări de biserici. Seria bisericilor consacrate de *Preașf. Valeriu* al Orășii în acest al 25-lea an de arhipăstorie s'a întregit cu încă trei. Cea din *Sân-Lazar* a fost sfințită în 24 Octombrie c., spre bucuria nespūsă a credincioșilor păr. Paul Silaghi. — De aceeaș fericire au avut parte enoriașii păr. *Vasile Mureșanu*, din *Ponița* în 26 Oct. c. După care la puține zile (31. X. 37) acelaș înalt ierarh a făcut târnosirea bisericii din *Salonta* cea cu multă lume străină. — De notat că s'a ajuns la bucuria acelei zile grație și ajutoarelor însemnate date de credincioși cu inimă și mână largă (d. Onisfor Borcea 300.000 Lei; medic-veterinar Bodescu 63.000 Lei; d. Iacob Niștea 60.000 Lei; d. I. Pop 50.000 Lei ș. a).

Moartea unui savant maghiar ardelean. Zilele trecute s'a stins la Alba-Iulia *Dr. Bitay Arpad*, un mare savant maghiar ardelean și un excepțional de loial cetățean român. Deși tânăr (s'a născut în 1896), are o mulțime de foarte valoroase studii istorice privind și trecutul românesc. An de an a conferențiat, într'o perfectă românească, la *«Universitatea populară»* a d. N. Iorga dela Vălenii de Munte. A tradus mult din ungurește în românește, și întors. Are și o *«Istorie a literaturii române»* (în ungurește) foarte elogios apreciată de d. N. Iorga și de alții. La groapă a fost petrecut de regrete unanime, fără deosebire de religie ori neam. — Odihnească în pace!

Locale. Dumineca viitoare, cea înaintea Nașterii Domnului, va predica în catedrală păr. *Dr. Septimiu Todoran*, prof. la Academia Teologică.

Primul caz de acest fel în istoria Statelor Unite Nordamericane e cel pe care-l relatau zilele trecute gazetele americane, și după ele altele din toată lumea (noi dăm știrea după *Vita Ecclesiae* din 1. 12. 37): Terminându-și un mare discurs la Chicago, președintele *Roosevelt* a cercetat la reședință pe cardinalul Mundelein, arhiepiscopul de Chicago. Mai mult; a rămas acolo la masă. Faptul a produs o impresie de neînchipuit în patria lui Washington, pentru că e primul caz în istoria acelei părți de lume ca un președinte al Statelor Unite să facă o vizită oficială unui cardinal-archiereu la reședința privată a acestuia.

Biserică franceză, catolică în capitala Jugoslaviei. Sub prezidiul card. Baudillart și a mareșalului Franchet d'Esperey s'a constituit în Paris un comitet pentru ridicarea unei biserici franceze catolice în Belgrad, în amintirea celor 45.000 soldați francezi căzuți în statele balcanice în cursul războiului mondial. Această biserică va fi declarată totodată și biserică parohială pentru o suburbie a Capitalei jugoslave. Două școale de băieți și fete ce vor fi conduse de călugărițe, respectiv de călugări, și vor sta în legătură cu biserică, sunt în curs de clădire.

Medic apostol. Răspunde la numele de *Dr. Blaber*; de naștere e din New-Jork; activează în Kwantung (China) și părinții misionari ce îngrijesc vicariatul apostolic pe teritoriul căruia muncеște acest medic îi atribuie lui multe din numereasele lor succese. După cum e informată agenția *«Fides»*, toți câți vin cu el în contact sunt frapați de bunătatea și inteligența lui. Nu e caz să deie sfaturi medicale fără să amestece și ceva sfaturi duhovnicești. Mai nou se folosește de o ingenioasă apucătură farmaceutico-religioasă, ca să-i zicem așa: toate leacurile ce se dau din dispensarul de sub conducerea sa sunt învăluite în hârtițe colorate, cu texte chinezești, cuprinzând adevăruri și maxime creștine. Bolnavii le cetesc și mulți urmează după aceea îndemnul lăuntric de a se instrui temeinic asupra adevărurilor și muximelor acelora. — iar când s'a ajuns aici, convertirea deplină e sigură.

† Alexandru Papp, farmacist, a adormit în Domnul, la Vulcan, în 6 Decembrie c., într'al 74-lea an al vieții și 41-lea al căsătoriei sale fericite. — Odihnească în pace!

Mulțumită. Comitetul parohiei unite din *Sălcud*, ținem să aducem sincere mulțumiri și pe această cale conducătorilor județului Târnava-Mică pentru ajutorul de Lei 10.000, acordați pentru terminarea lucrărilor la edificiul bisericii de aici și dlui Cornel Bonta, mare proprietar în lemn, pentru dania de Lei 4000 și 2 prapori dați bisericii noastre. — *Comitetul parohial.*

Anunț. Se aduce la cunoștință generală că la *Oficiul poștal* de reședință *Blaj*, în cancelaria Oficiului, se va ține *licitație publică* cu oferte închise și sigilate, în ziua de 23 Decembrie a. c., orele 10 dimineața, pentru *reconcesionarea antreprizei pentru transportul cotelor* la domiciliul destinatarilor din orașul Blaj. Amatorii sunt rugați a lua cunoștință de caetul de sarcini, care se poate vedea zilnic în biroul subsemnatului, între orele 8—12 și 15—18 când pot să ceară oricare alte lămuriri asupra acestei concesiuni. Odată cu oferta, concurenții vor depune o garanție provizorie în numerar sau efecte, de Lei 2000 (Două mii).

Telefonul „Unirii“

Oficiul parohial Sadurău. Primit 200 Lei. Achitat până la 31. XII 1936.

Oficiul parohial Ghirișul de Criș. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial Mădăraș — Satu-mare. Am primit 200 Lei, abonament pe 1937.

Oficiul parohial Tăurea. Am primit abonamentul pe 1936 și 1937.

Oficiul parohial Suplac. Chităm primirea abonamentului pe 1936

S. Agrieș. Am primit suma de 200 Lei.

M. Comloș. Am primit 400 Lei, abonament pe 1936 și 1937.

Oficiul parohial Ieloda. Confirmăm primirea abonamentului pe 1937.

S. Cluj. Am primit abonamentul pe 1937.

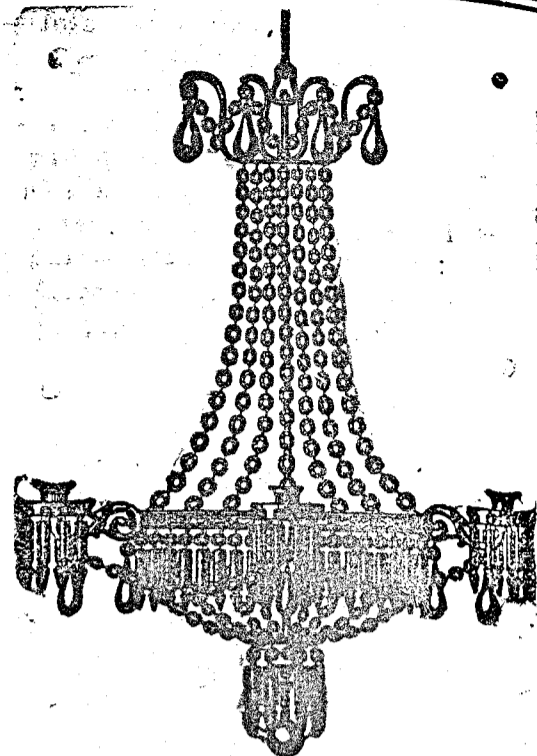
Oficiul parohial Satu-lung. Chităm primirea sumei de 400 Lei, abonament pe 1936 și 1937.

Oficiul parohial Chieiu. Am primit abonamentul pe 1937.

Calendarul dela Blaj este cel mai bun și cel mai ieftin calendar pentru poporul nostru. Are 144 pagini și se vinde cu 12 Lei. La 10 calendare dăm unul rabat. La mai multe, rabatul e de 20%. A se cere dela *Administrația «Unirii Poporului»*, Blaj.

Anunț

Aurel Ciupe, artist pictor greco-catolic diplomat al Academiei de Arte frumoase din Iași și licențiat al Institutului Superior de Belle Arte din Roma, pictor autorizat al Ministerului Cultelor și Artelor pentru pictură bisericească angajează pictură bisericească și religioasă. Adresa TG-MUREȘ, str. Enescu No. 2.

Comandați Policandre

la LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1—3 brațe; **cruci de perete** și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; **Berete din Klott** pt. preoți **Brăe**, (eingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.**

Mare depozit de **Ornate și prapori gata**, în diferite culori, cu prețuri reduse. **Leane de hârtie și pieturi.** Tot soiul de rechizite, imprimare, **Cărți de rugăciuni și bisericești, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare.**

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.

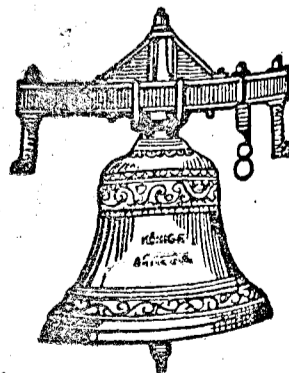
FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată
la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — *Telefon 376.*

„Citiți și răspândiți „UNIREA“